

Protocoloale de Securitate - Criptologie

Cuprins

- Scopul securitatii si metode de rezolvare
- Modele criptografice cu chei simetrice si publice
- Cifrarea prin substitutie si transpozitie
- DES si AES
- RSA
- Analiza algoritmilor criptografici

Scopul securitatii

- **confidentialitatea**
  - informația este disponibilă doar utilizatorilor autorizați
- **integritatea**
  - informația poate fi modificată doar de utilizatorii autorizați sau în modalitatea autorizată (mesajul primit nu a fost modificat în tranzit sau măsluit)
- **disponibilitatea**
  - accesul la informație al utilizatorilor autorizați nu este îngrădit (opusul este **denial of service**)

Probleme derivate

- **autentificarea**
  - determinarea identității persoanei cu care schimbi mesaje înainte de a dezvălui informații importante
- **autorizarea (controlul accesului)**
  - protecția împotriva accesului ne-autorizat
- **non-repudierea**
  - transmitatorul nu poate nega transmiterea unui mesaj pe care un receptor l-a primit

Metode de rezolvare

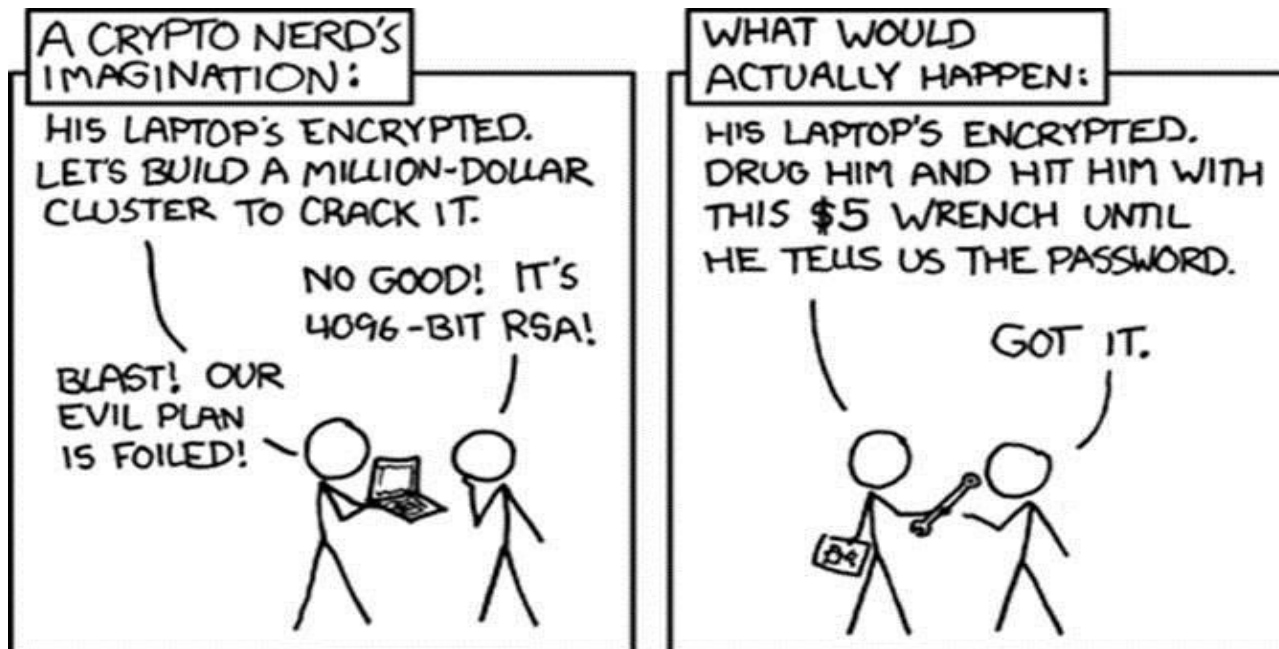
- Organizare
  - Algoritmi de criptare si hash
  - Mecanisme de securitate
    - **criptare, rezumare (hash), semnatura digitala**
  - Servicii si **protocoale** de securitate
- Securitatea in ierarhia de protocoale
  - considerata initial in nivelul **prezentare** al ISO OSI
  - este **distribuita**, in realitate, diverselor nivele
    - **fizic** – tuburi de securizare a liniilor de transmisie
    - **legatura de date** – legaturi criptate
    - **retea** – ziduri de protectie (firewalls), IPsec
    - **transport** – end-to-end security
    - **aplicatie** – autentificarea, non-repudierea

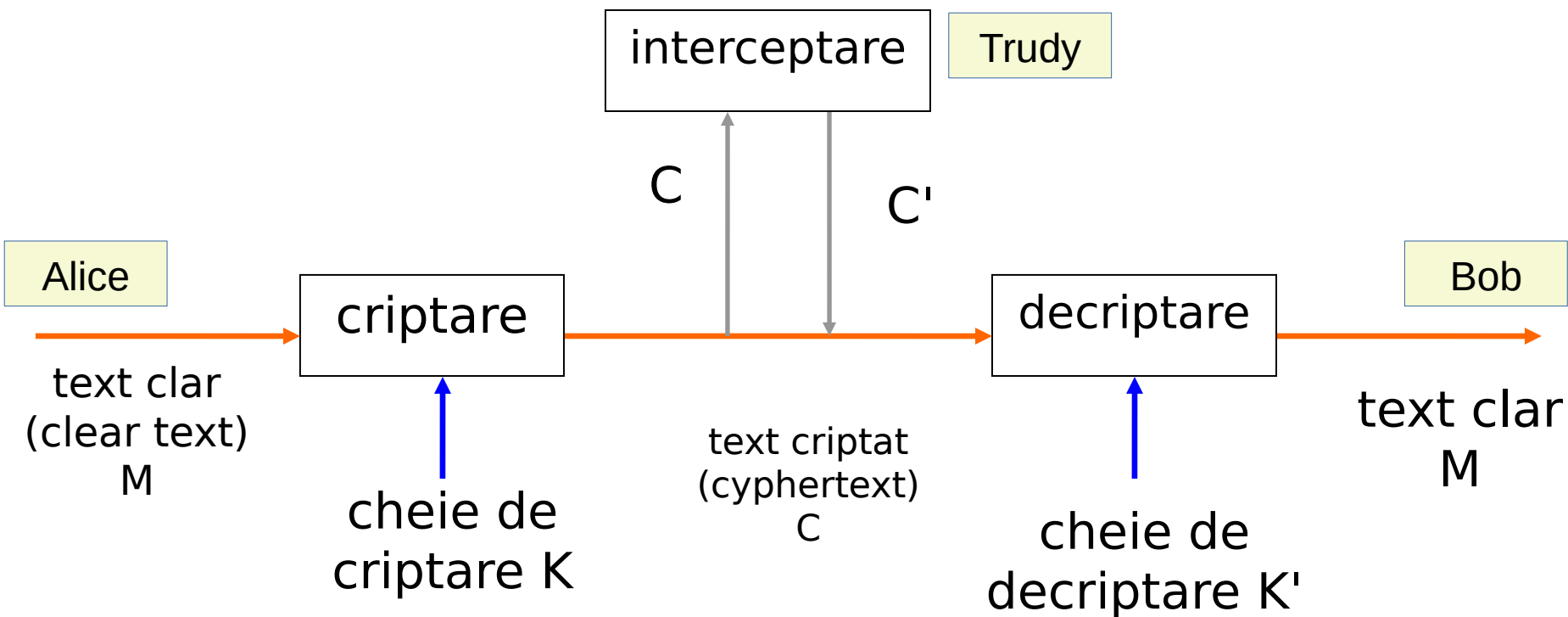
Alte aspecte

- Politici de securitate.
- Control software (antivirus).
- Control hardware:
  - Cartele inteligente;
  - Biometrie.
- Control fizic (protecție).
- Educație.
- Măsuri legale.

Elemente de criptografie

Modelul de bază al criptării

confidentialitatea - intrusul să nu poată reconstitui M din C (să nu poată descoperi cheia de descifrare K').

integritatea - intrusul să nu poată introduce un text cifrat C' , fără ca acest lucru să fie detectat (sa nu poată descoperi cheia de cifrare K).

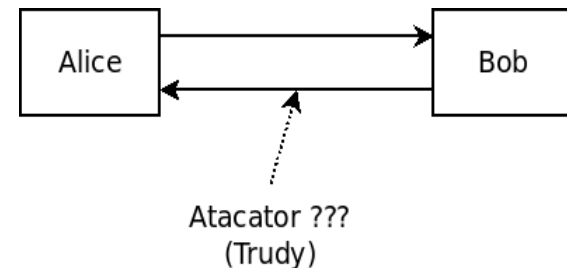
Criptografie – concepte de baza

Mecanism de baza pentru asigurarea securitatii pentru transferul datelor sau stocarea lor.

Criptologie = Criptografie + Criptanaliza

Utilizare:

- Criptarea datelor, protectie impotriva interceptarii datelor
- Comunicatie anonima
- Asigurarea integritatii datelor (functii Hash)
- Verificarea originii datelor (semnaturi digitale)
- Verificarea identitatii (certificate X.509)
- ....

Definiții

- Spargerea cifrurilor = **criptanaliză**.
- Proiectarea cifrurilor = **criptografie**.
- Ambele sunt subdomenii ale **criptologiei**.
- Transformarea F realizată la cifrarea unui mesaj:

$F : \{M\} \times \{K\} \rightarrow \{C\}$, unde:

- $\{M\}$ este mulțimea mesajelor;
- $\{K\}$ este mulțimea cheilor;
- $\{C\}$ este mulțimea criptogramelor.
- Operații:
  - Criptarea (**Encryption**): $C = E(k, M)$.
  - Decriptarea (**Decryption**): $M = D(k', C)$.
- $D(k', E(k, M)) = M$

Problema criptanalistului

- Criptanaliză cu **text cifrat cunoscut**; se cunosc:
  - Un text cifrat;
  - Metoda de criptare;
  - Limbajul textului clar;
  - Subiectul;
  - Anumite cuvinte din text.
- Criptanaliză cu **text clar cunoscut**; se cunosc:
  - Un text clar;
  - Textul cifrat corespunzător;
  - Anumite cuvinte cheie (login).
- Criptanaliză cu **text clar ales**; se cunosc:
  - Mod cifrare anumite porțiuni de text;
  - Exemplu pentru o bază de date - modificare / efect.

Caracteristicile sistemelor secrete

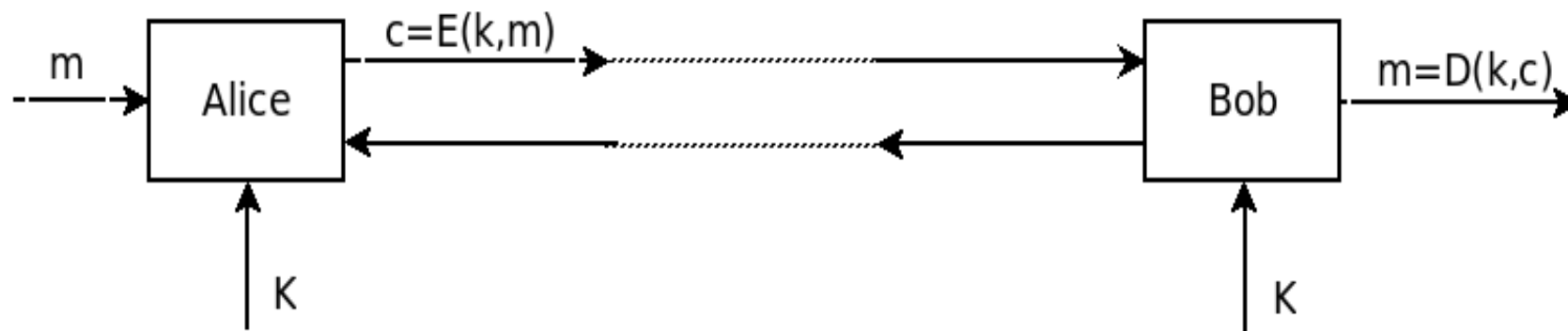
- sistem **neconditionat sigur**
  - rezistă la orice atac, indiferent de cantitatea de text cifrat interceptat
  - ex. **one time pad**
- **computational sigur** sau **tare**
  - nu poate fi spart printr-o analiză sistematică cu resursele de calcul disponibile.
- sistem **ideal**
  - indiferent de volumul textului cifrat care este interceptat, o criptogramă nu are o rezolvare unică, ci mai multe, cu probabilități apropiate

Cerințe criptosisteme cu chei secrete

- Cerințe generale:
  - Cifrare și descifrare **eficiente** pentru toate cheile.
  - Sistem **ușor de folosit** (gasire chei de transformare).
  - Securitatea să **depindă de chei**, nu de algoritm.
- Cerințe specifice pentru **confidențialitate**: să fie imposibil computațional ca un criptanalist să determine **sistematic**:
  - Cheia de criptare din C, chiar dacă ar cunoaște M.
  - M din C (fără a cunoaște cheia k).
- Cerințe specifice pentru **integritate**: să fie imposibil computațional ca un criptanalist să determine **sistematic**:
  - Cheia de criptare k, din C, chiar dacă ar cunoaște M.
  - Cifrul C' astfel ca $D(k, C')$ să fie un mesaj valid (fără a cunoaște cheia de criptare).

Criptare simetrică

Foloseste aceeasi cheie k pentru criptare si pentru decriptare

- m – mesajul în clar (clear text)
- c – mesajul criptat (cyphertext)
- Criptare: $c = E(k, m)$
- Decriptare: $m = D(k, c)$

$$m = D(k, E(k, m))$$

Vulnerabilitate: Cum ajung Alice si Bob sa cunoască valoarea K ?

• Cerințe criptosisteme cu chei secrete

- Cerințe generale:
  - Cifrare și descifrare eficiente pentru toate cheile.
  - Sistem ușor de folosit (chei de transformare).
  - Securitatea să depindă de chei, nu de algoritm.
- Cerințe specifice pentru **confidențialitate**: să fie imposibil computațional ca un criptanalist să determine sistematic:
  - Transformarea D_k din C, chiar dacă ar cunoaște M.
  - M din C (fără a cunoaște D_k).
- Cerințe specifice pentru **autentificare**: să fie imposibil computațional ca un criptanalist să determine sistematic:
  - Transformarea E_k , din C, chiar dacă ar cunoaște M.
  - Cifrul C' astfel ca $D_k(C')$ să fie un mesaj valid (fără a cunoaște E_k).

Criptare simetrică - exemple

Algoritmi istorici	Algoritmi reali/eficienti
<ul style="list-style-type: none"> • Cifrul lui Cezar • Cifruri de substitutie • Substituție polialfabetică • ROT13	<ul style="list-style-type: none"> • Data Encryption Standard(DES) • 3DES • Advanced Encryption Standard(AES) • Foarte multi alti algoritmi: RC4, Twofish, Blowfish, IDEA, etc.

Criptare simetrică - exemple

DES:

- Dezvoltat în 1977, cheie k de 56b, blocuri de 64b, 16 runde
- Considerat nesigur din anii '90

3DES:

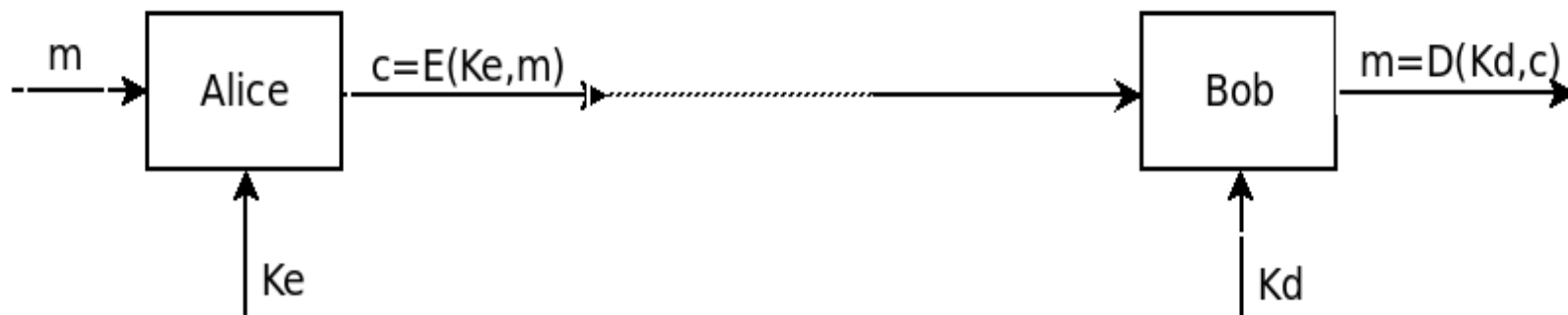
- Rulează algoritmul DES de 3 ori, cu 3 chei $K1$, $K2$, $K3$ (max 168b)
- Mare îmbunătățire a securității față de DES

AES:

- Dezvoltat în 2001
- Chei de 128b (10 runde), 196b (12 runde) sau 256b (14 runde)
- Considerat sigur, poate fi folosit pentru doc guvernamentale

Criptare asimetrică

Folosește o cheie publică penru criptare (K_e) și o cheie privată pentru decriptare (K_d), cunoscută doar de Bob.

- K_e – cheie de criptare (publică)
- K_d – cheie de decriptare (privată)
- Criptare: $c=E(k_e,m)$
- Decriptare: $m=D(k_d,c)$

$$m=D(k_d,E(k_e,m))$$

Criptare asimetrică - exemple

Exemple de algoritmi: ElGamal, RSA, etc.

RSA:

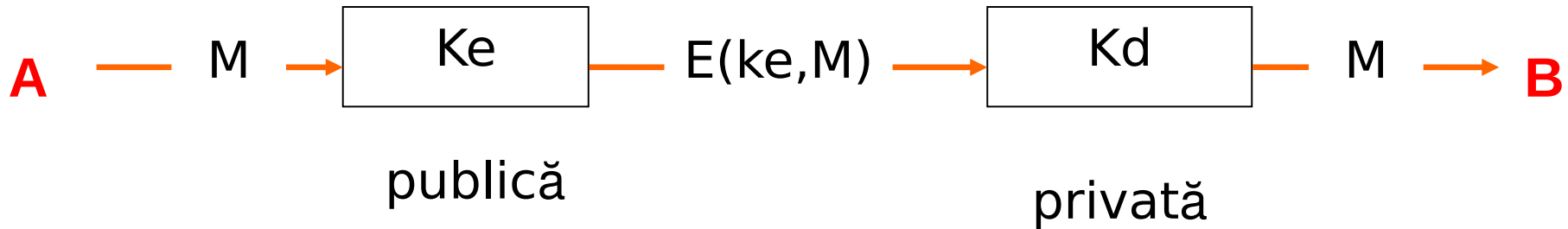
- Dezvoltat în 1977 de R. Rivest, A. Shamir, L. Adleman
- Dimensiunea cheilor: 1024b – 4096b
- Este considerat sigur pentru chei peste 2048b

Modelul criptografic cu chei publice

- Sistemele criptografice:
  - Simetrice.
  - Asimetrice:
    - Propuse de Diffie și Hellman în 1976.
    - Chei diferite de cifrare K_e și descifrare K_d cu proprietatea $D(k_d, E(k_e, m)) = m$
    - Nu se pot deduce (ușor) una din alta, mai precis:
      - Este extrem de greu să se deducă K_d din K_e ;
      - D nu poate fi "spart" prin **criptanaliză cu text clar ales**.

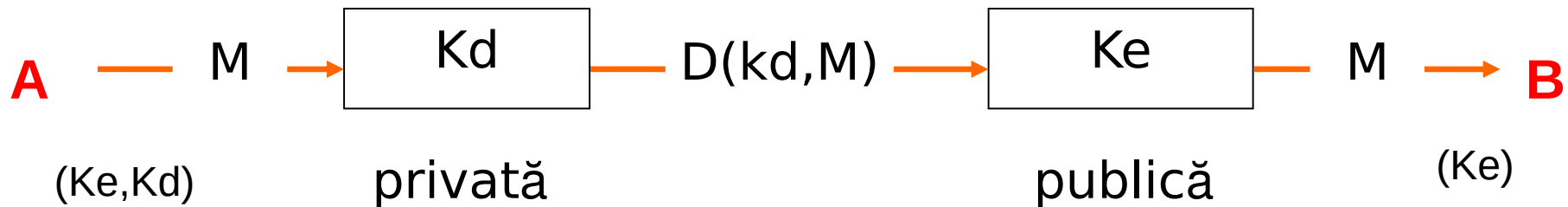
Schema de confidențialitate

- Într-un sistem asimetric, un utilizator B:
  - Face publică cheia (transformarea) E_b de cifrare.
  - Păstrează secretă cheia (transformarea) D_b de descifrare.
- Se asigură confidențialitatea
  - doar B, care are cheia privată D_b poate intelege mesajul M

Schema de integritate (semnatura digitala)

- Pentru integritate / autentificare:
condiția necesară este ca transformările **E** și **D** să comute, adică

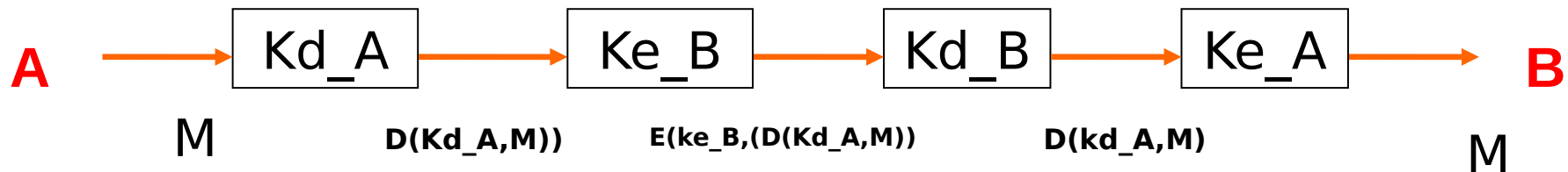
$$E(ke, D(kd, M)) = D(kd, E(ke, M)) = M.$$

Cheia **Kd** se foloseste pentru **criptarea** mesajului **M**

Se asigură **integritatea**

- Oricine poate folosi cheia publica **Ke** pentru a decripta mesajul
- Nimeni nu poate modifica mesajul **M** deoarece nu cunoaste cheia privata **kd**

Schema de autentificare

autentificare M este criptat mai intai cu **cheia privata** a lui A

- $D(Kd\_A, M)$ este un fel de “semnatura” a mesajului

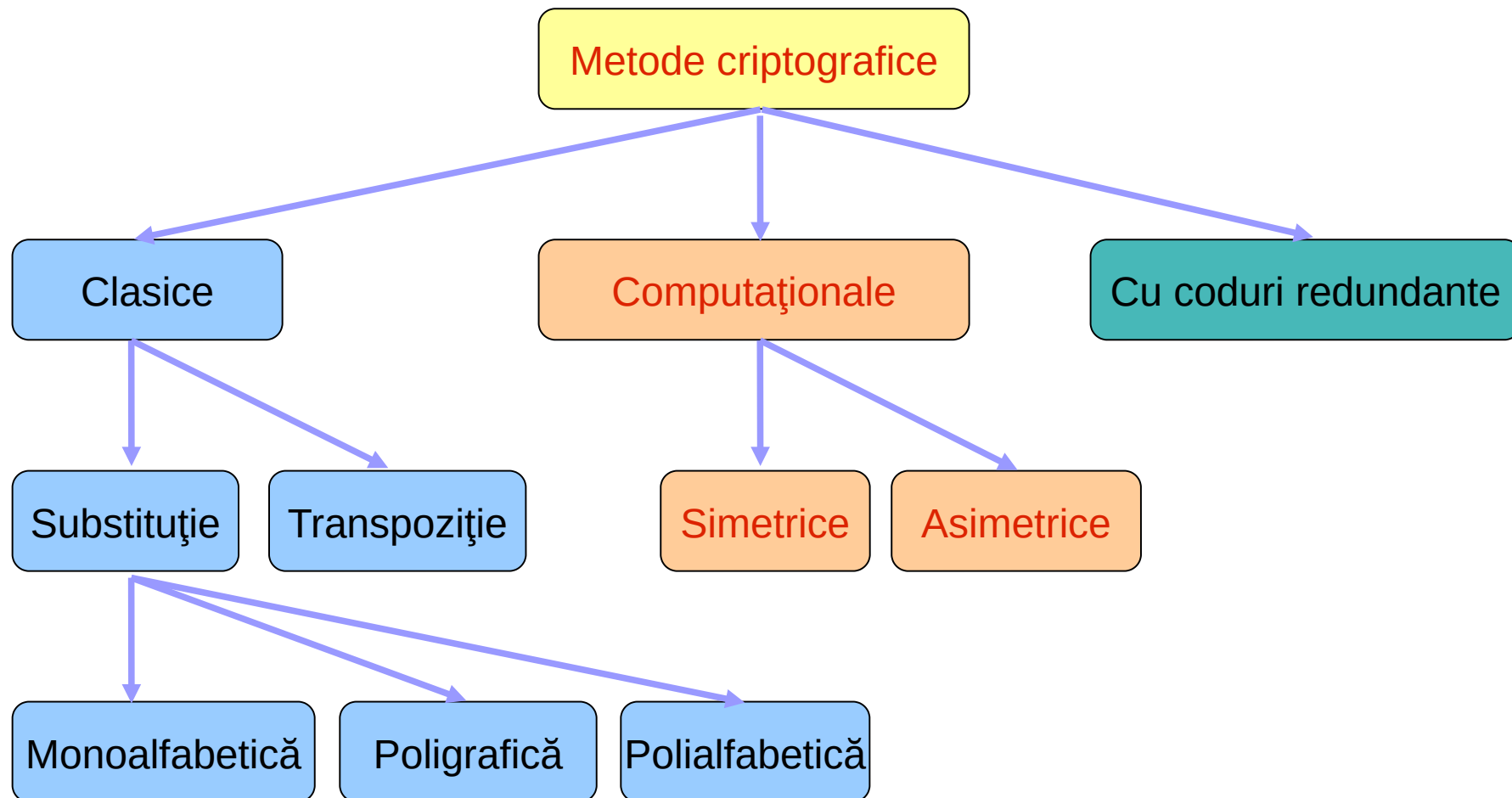
rezultatul este apoi criptat cu **cheia publica** a lui B

Se asigura că A este sursa mesajului

și că mesajul este confidențial

non-repudiere folosind perechea $Da(M)$ și M , B poate demonstra ca a primit mesajul de la A

Clasificare generală

Algoritmi de criptare simetrica

Cifrarea prin substitutie

Cifrul lui Cezar (substitutie monoalfabetică)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	A	B	C

textul clar: **CRIPTOGRAFIE**
 text cifrat: **FULSWRJUDILH**

fiecare litera este
 inlocuita de litera aflata
 la distanta 3 de ea

Relatia de calcul

$$c[i] = (m[i] + 3) \bmod 26$$

In general

$$c[i] = (a.m[i] + b) \bmod n$$

- **ROT-13** este o alta varianta de substitutie monoalfabetica in care pentru criptare se realizeaza o rotatie cu 13 pozitii.

Substitutia polialfabetică (Vigenere)

foloseste 36 de cifruri Cezar si o **cheie** de cifrare de lungime **l**
 fiecare litera din cheie = **substitutul literei A** din textul clar

Exemplu: cheia POLIGRAF

POLIGRAFPOLIGRAGPOLIGRAFPOLIGRAFPOLI	<i>cheie</i>
AFOSTODATACANPOVESTIAFOSTCANICIODATA	<i>clar</i>
PTZAZFDFIONITGOATGEQGWOXIQLVOTITSOEI	<i>cifrat</i>

Litera O din cheie substituie A din textul clar;

Litera F (situata la 5 pozitii de A) este inlocuita de T (aflata la 5 pozitii de O)

Cifrarea prin transpozitie

Modifică ordinea caracterelor. Uzual:

- textul clar este dispus în liniile succesive ale unei matrice si
- parcurgerea acesteia după o anumită regulă pentru stabilirea noii succesiuni de caractere.

Exemplu

- caracterele dispuse pe linii sunt citite pe coloane,
- ordinea coloanelor este dată de ordinea alfabetică a literelor unei chei.

cheie: **POLIGRAF**

ordine: **76543812**

text clar: **AFOSTODATACANPOVESTIAFOSTCANICIO**

POLIGRAF

AFOSTODA

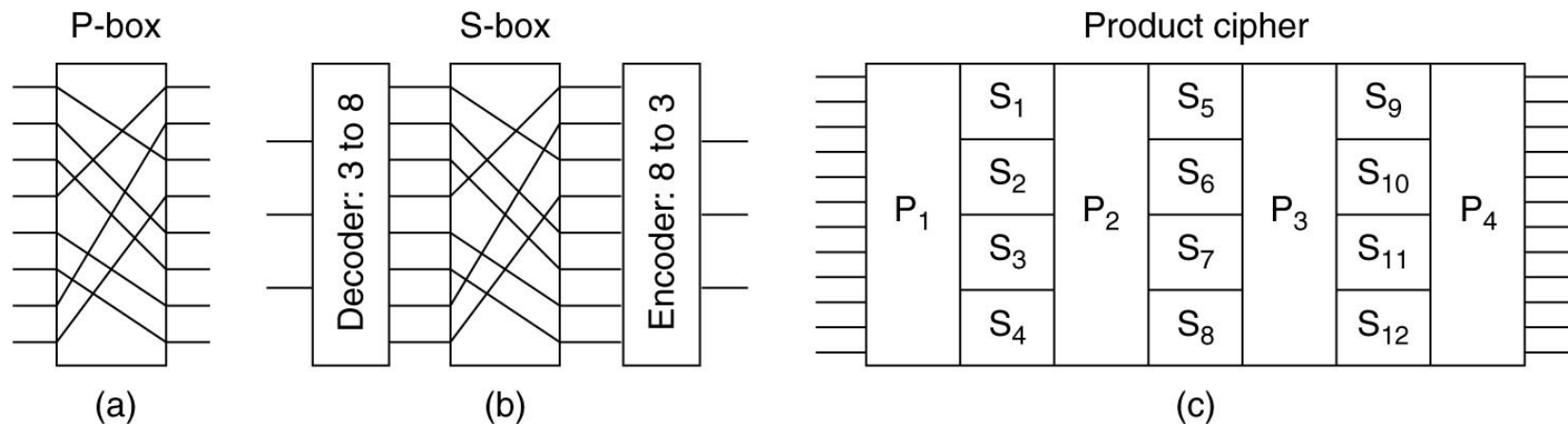
TACANPOV

ESTIAFOS

TCANICIO

text cifrat: **DOOI AVSOTNAISAIN OCTAFASCATETOPFC**

Cifruri produs

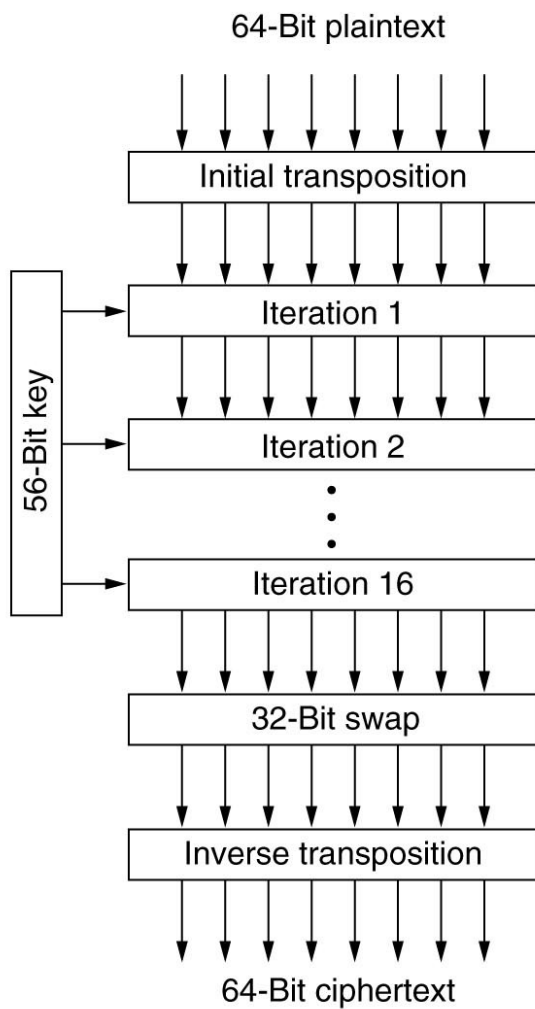
Principii pentru a obține o securitate mai mare:

- **compune** două cifruri "slabe", complementare
  - P-box – permutare (transpozitie) - asigură **difuzia**
  - S-box – substituție - asigură **confuzia**
- **repetă** aplicarea permutării și substituției

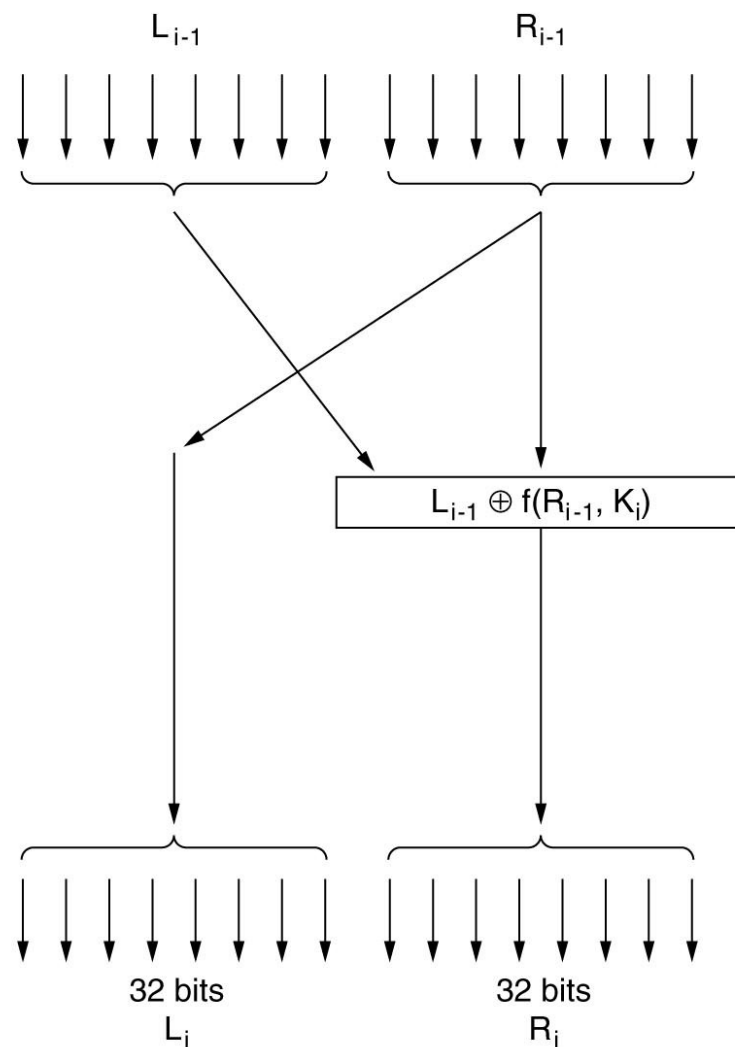
DES (Data Encryption Standard)

Schema generală

O iterație

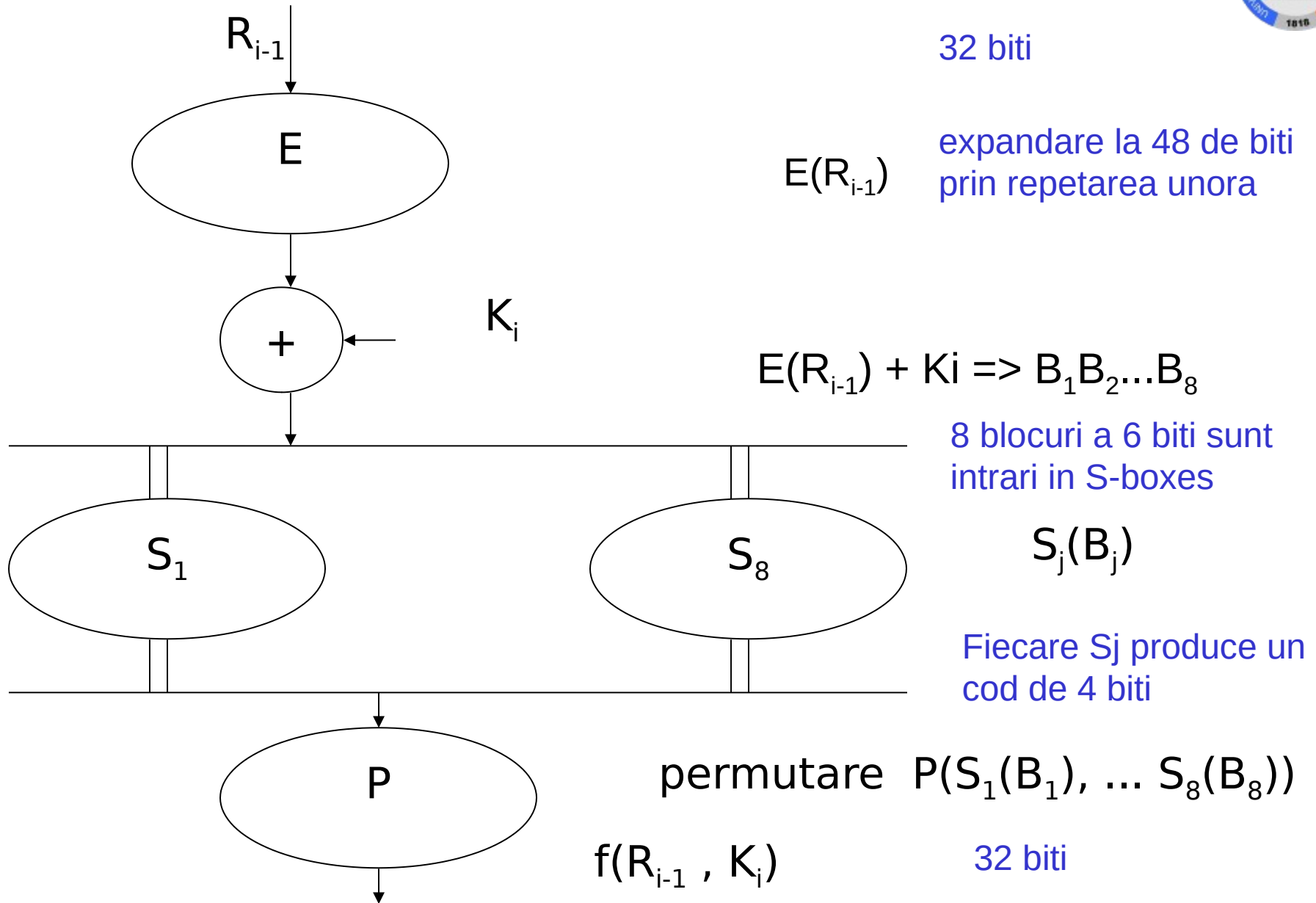

(a)

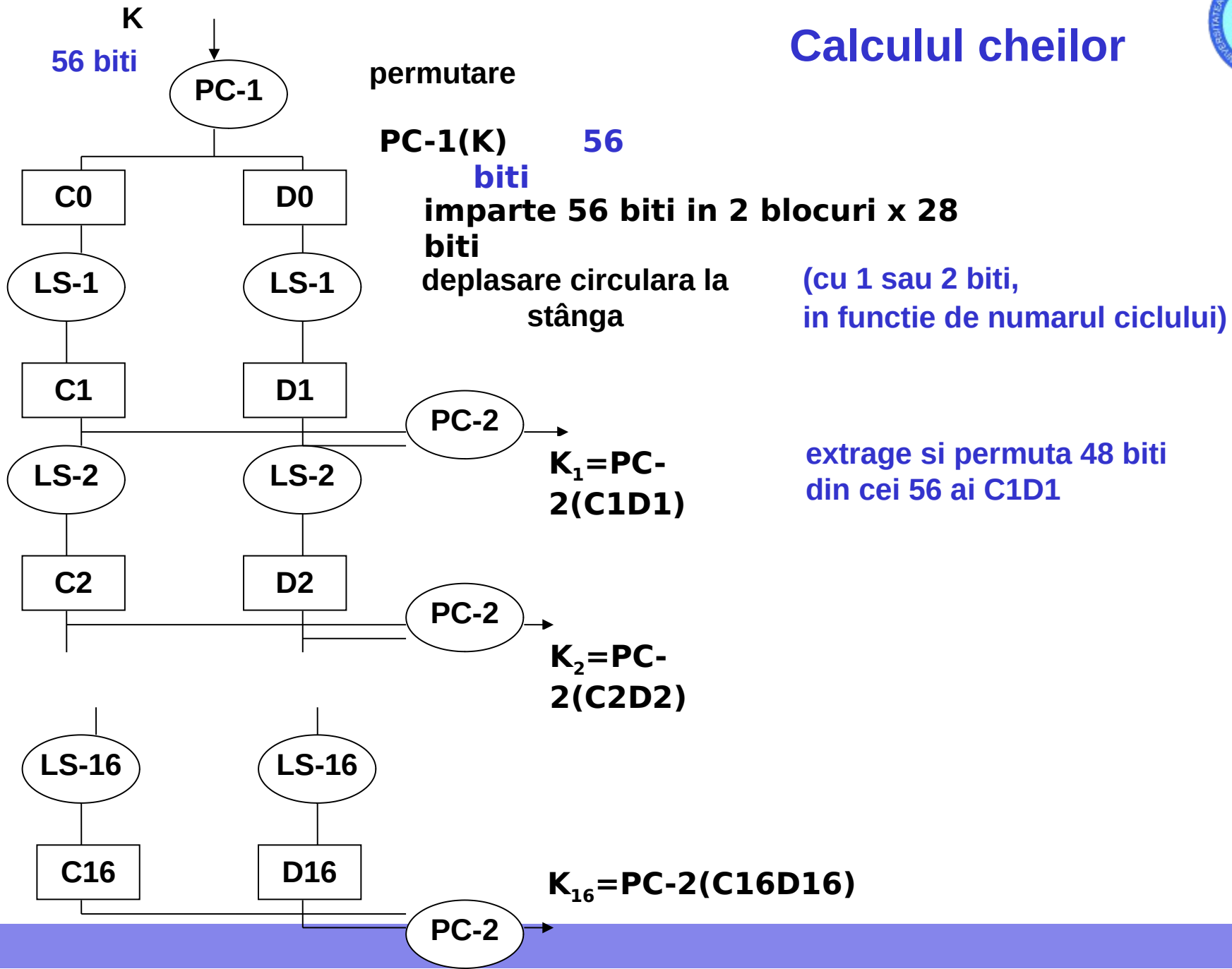

(b)

Calculul lui $f(R_{i-1}, k_i)$

Calculul cheilor

Comentarii

- Elementele cheie ale algoritmului nu au fost făcute publice
  - Controverse
    - Există trape (capcane) care să ușureze decriptarea de către NSA?

NSA declară că NU.
    - Descoperirea și folosirea unei astfel de trape de un criptanalist răuvoitor
- unele detalii despre S-box au fost dezvăluite de NSA

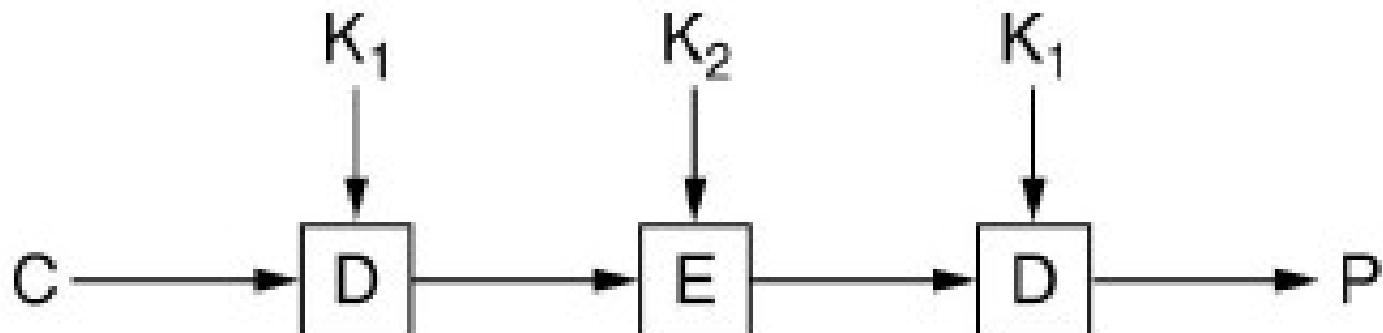
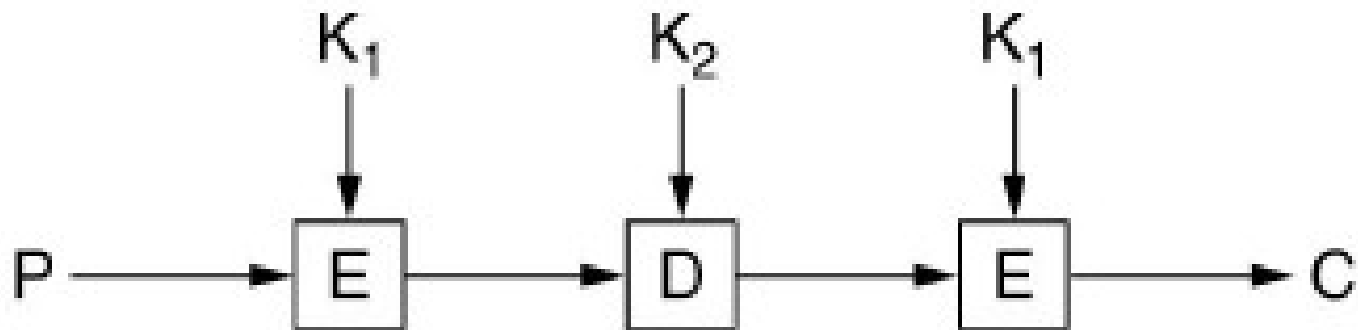
Comentarii

- Număr de iterații (16) sunt suficiente pentru **difuzie**?
  - Experimental, după 8 iterații nu se mai văd dependențe ale biților de ieșire de grupuri de biți din intrare
- Lungimea cheii
  - Cheie DES de 56 biți spartă prin forță brută (4 luni * 3500 mașini) în 1997
  - Dar, nu au fost raportate deficiențe în algoritm
  - Triple DES “mărește” lungimea cheii

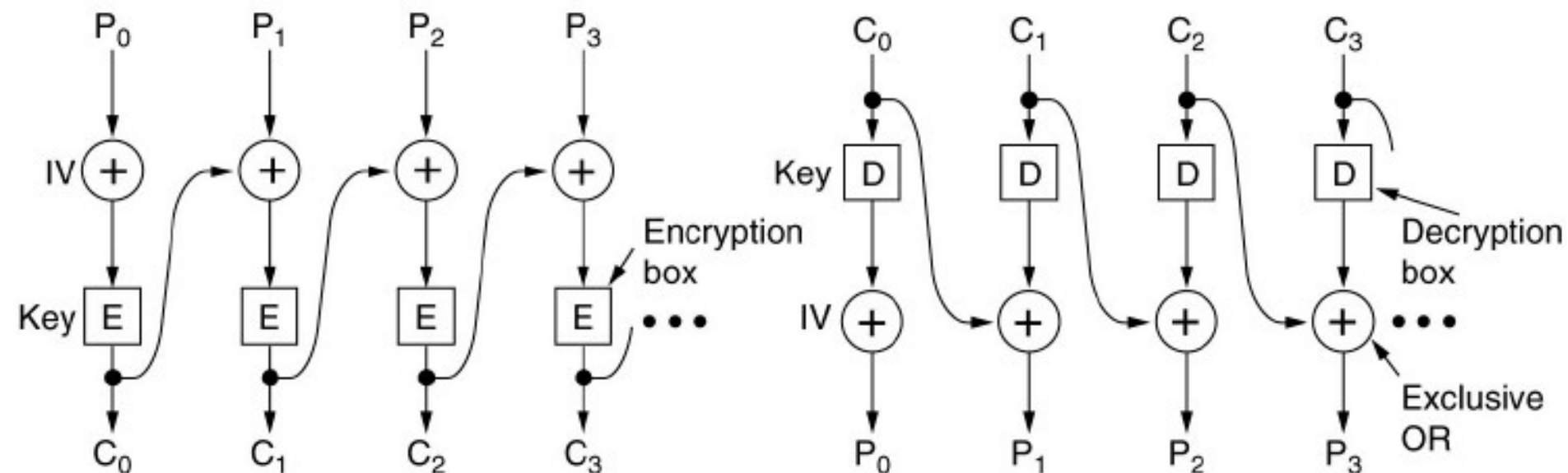
Triplu DES

“Creste” lungimea cheii folosind

- 2 chei
- 3 runde de criptare / decriptare

Inlantuirea blocurilor cifrate: CBC - Cipher Block Chaining

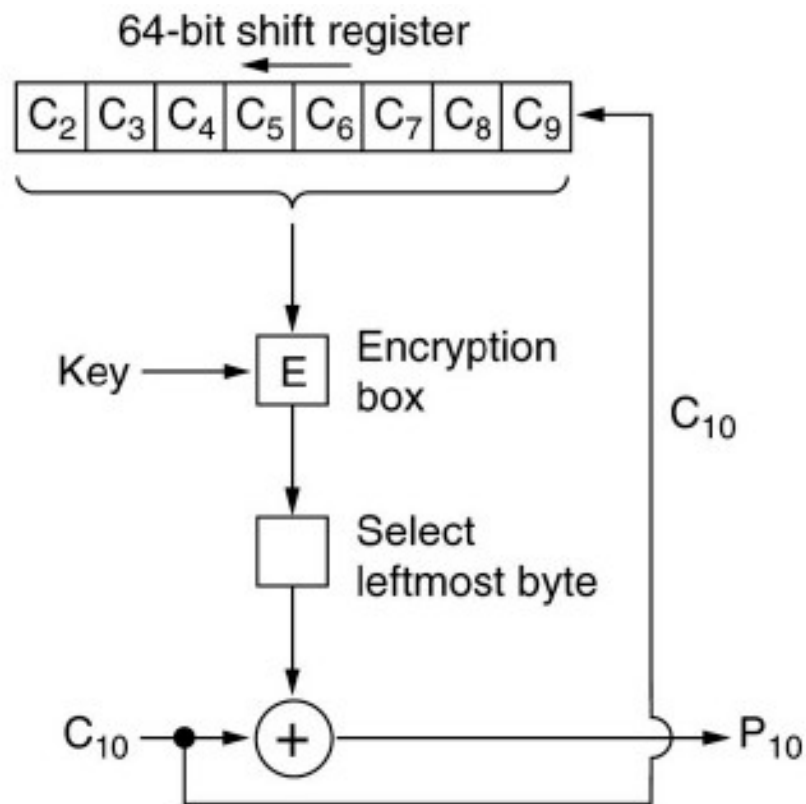
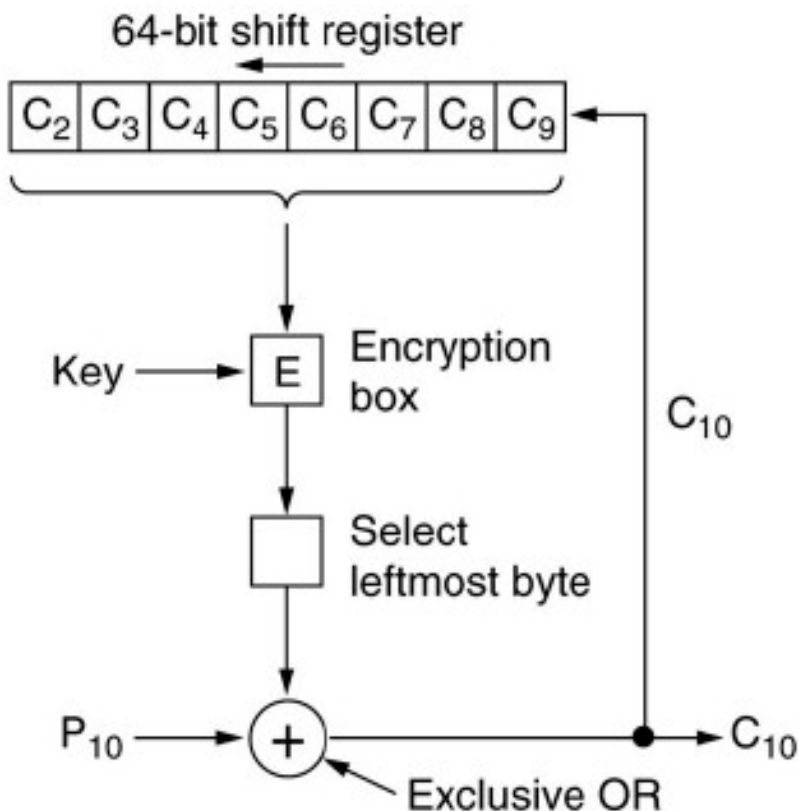
Key – cheie secretă

IV – Initialization Vector

- ales aleator, același pentru criptare și decriptare
- folosit pentru combinarea cu primul bloc de text clar

Urmarea: un același text clar repetat în mesaj va fi criptat diferit

Reactie cifrata: CFB - Cipher-Feed Back

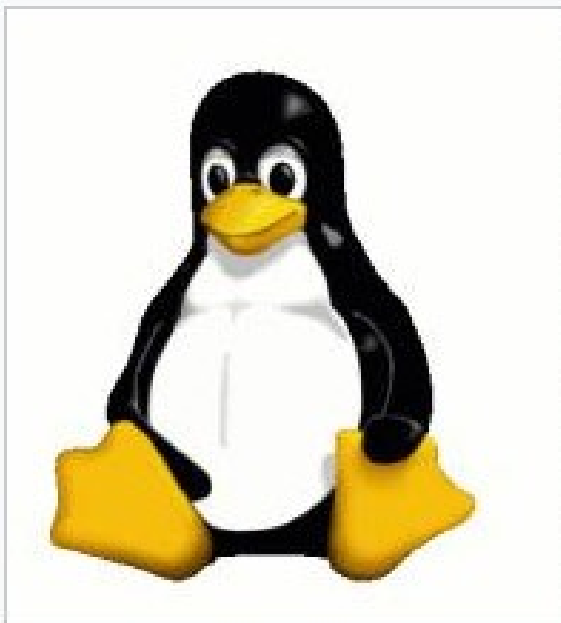

Foloseste un **Initialization Vector** ca prima valoare in **Registrul de deplasare**

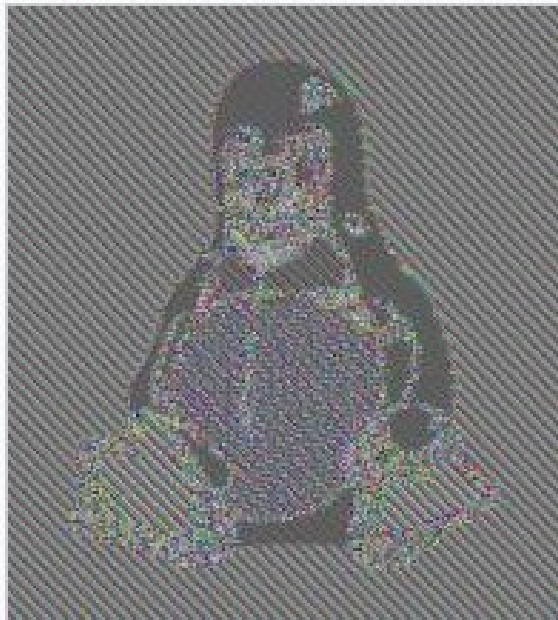
O eroare de un bit in criptograma conduce la decriptarea eronata a 8 octeti

- generati in pasii in care bitul se afla in registrul de deplasare

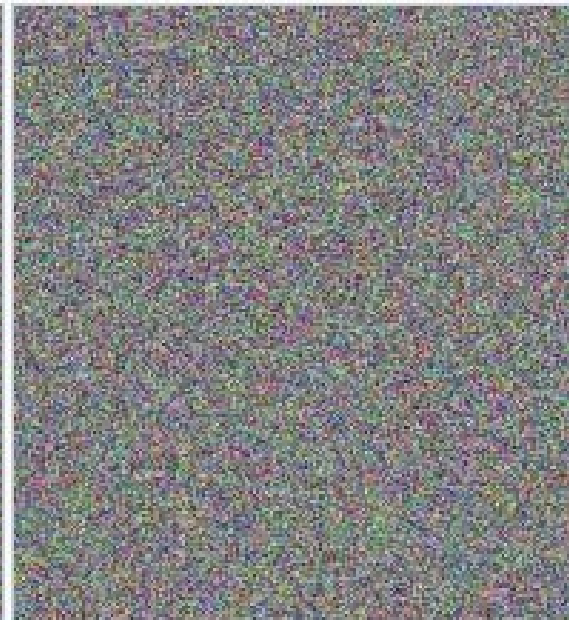
Exemplu cifrare CBC

Original image

Encrypted using ECB mode

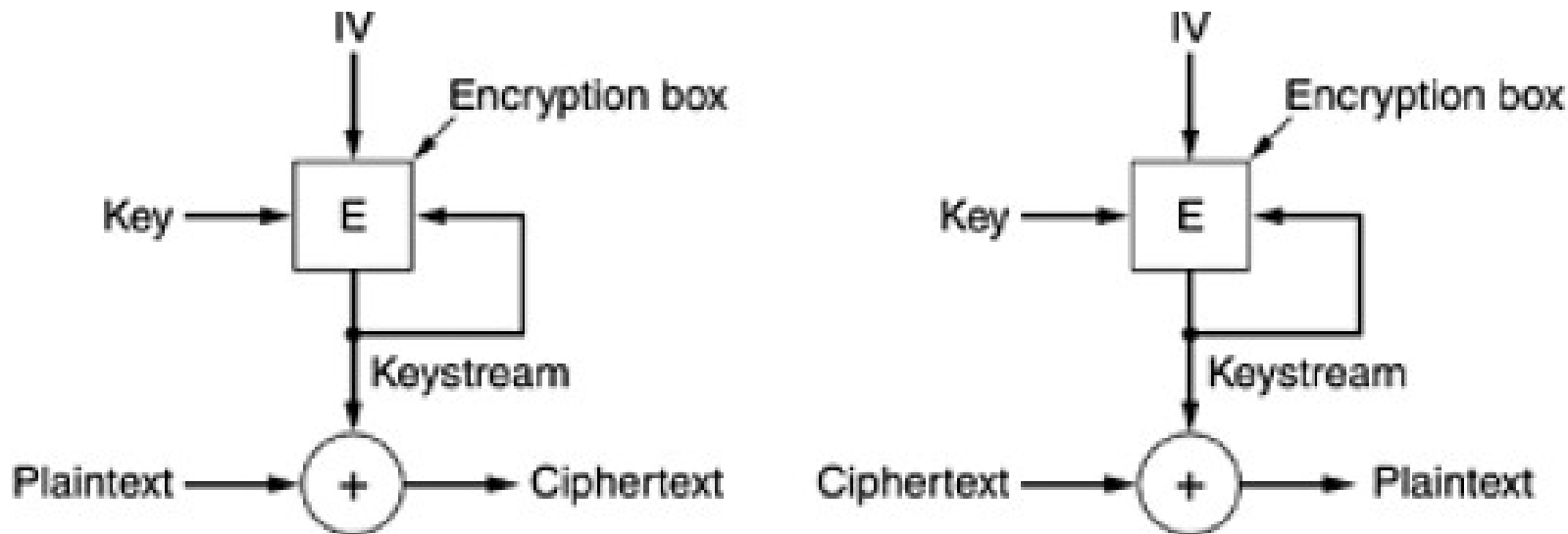
Modes other than ECB result in pseudo-randomness

The image on the right is how the image might appear encrypted with CBC, CTR or any of the other more secure modes—indistinguishable from random noise. Note that the random appearance of the image on the right does not ensure that the image has been securely encrypted; many kinds of insecure encryption have been developed which would produce output just as "random-looking".

Source:

https://en.wikipedia.org/wiki/Block_cipher_mode_of_operation

Cifrarea secvențială (Stream Cipher)

Folosește un **Initialization Vector** ca intrare DES pentru a genera **prima cheie** de criptare/decriptare, care este folosită ca intrare DES pentru a genera **a doua cheie** etc.

Sirul de chei generat este **combinat XOR** cu textul clar pentru a produce criptograma

Sirul de chei depinde doar de cheia principală **Key** și de vectorul de initializare **IV**

□ Nu trebuie refolosită repetat aceeași pereche (Key, IV)

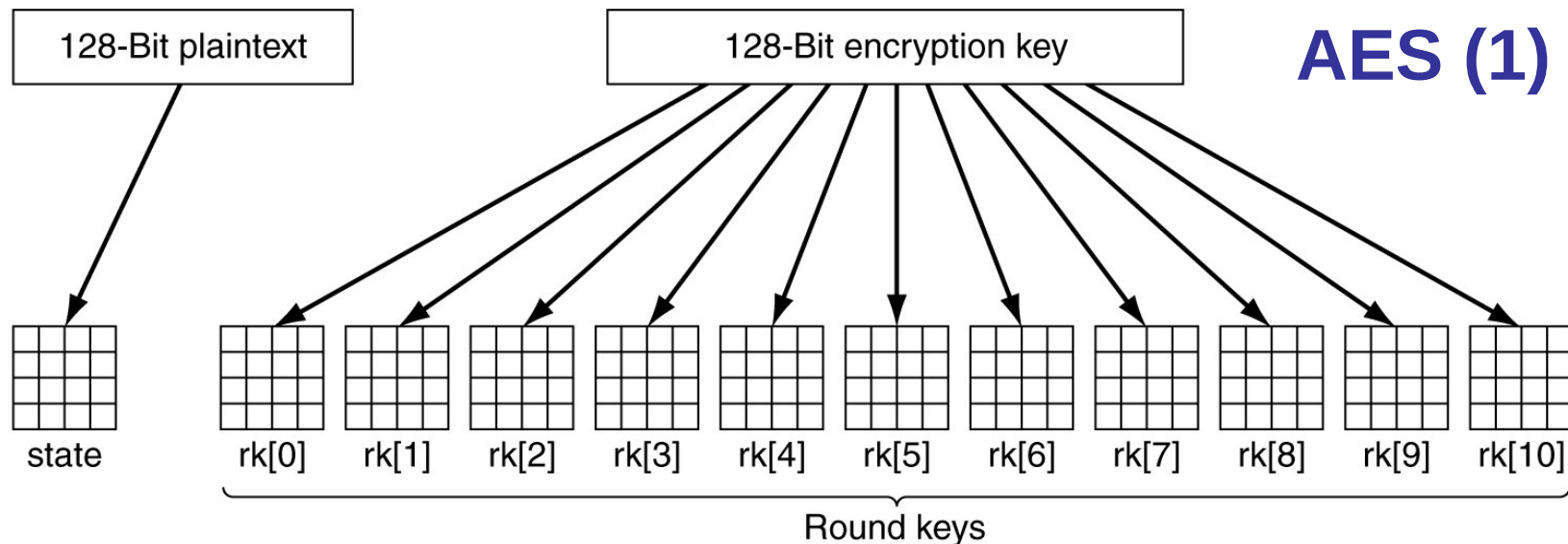
AES – Advanced Encryption Standard

Regulile concursului organizat de NIST (ianuarie 1997) erau:

1. Algoritmul trebuie să fie un **cifru bloc simetric**.
2. Tot proiectul trebuie să fie public
3. Trebuie să fie suportate **chei** de 128, 192, și de 256 biți
4. Trebuie să fie posibile atât **implementări** hardware cât și software
5. Algoritmul trebuie să fie public sau oferit cu licență nediscriminatorie.

Finaliștii și scorurile lor au fost următoarele:

1. **Rijndael (din partea lui Joan Daemen și Vincent Rijmen, 86 voturi)**
2. Serpent (din partea lui Ross Anderson, Eli Biham și Lars Knudsen, 59 voturi)
3. Twofish (din partea unei echipe condusă de Bruce Schneier, 31 voturi)
4. RC6 (din partea RSA Laboratories, 23 voturi)
5. MARS (din partea IBM, 13 voturi)

Folosește o matrice de **stare** de 4*4 octeți (bloc de 128 biți)

și mai multe **chei de runda** fabricate din cheia de baza

Numarul de runde **n** depinde de lungimea cheii

n=10 pentru cheie de lungime 128; 12/ 192, 14/ 256

Initial

- se copiază un bloc de 128 biți text clar în **state**
- se face XOR între **state** și cheia **rk[0]**

AES (2)

In fiecare runda se fac patru operatii

substitutie – la nivel octet, folosește tabel substituție

rotate_rows – prin deplasare circulară la stânga la nivel octet

1	5	9	13
2	6	10	14
3	7	11	15
4	8	12	16

1	5	9	13
6	10	14	2
11	15	3	7
16	4	8	12

mix_columns – elementele unei coloane sunt înmulțite cu o matrice

$$\begin{vmatrix} s'_{0i} \\ s'_{1i} \\ s'_{2i} \\ s'_{3i} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & 3 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 & 1 \\ 1 & 1 & 2 & 3 \\ 3 & 1 & 1 & 2 \end{vmatrix} \begin{vmatrix} s_{0i} \\ s_{1i} \\ s_{2i} \\ s_{3i} \end{vmatrix}$$

xor_roundkey_into_state – combinare cu o cheie de rundă **rk[i]**

Rijndael definit în **câmp Galois $G(2^8)$** prin polinomul $P = x^8 + x^4 + x^3 + x + 1$

număr = coeficienții unui polinom

Ex. $23_{(10)} = 10111_{(2)}$ este polinomul $1*x^4 + 0*x^3 + 1*x^2 + 1*x + 1$
 $x^4 + x^2 + x + 1$

adunarea coeficienților făcută modulo 2

înmulțirea făcută ca la polinoame, dar modulo P

Ex. $(x^3 + 1) * (x^4 + x) = x^7 + x^4 + x^4 + x = x^7 + x$

Algoritmul AES (3)

```

#define LENGTH 16                                /* # bytes in data block or key */
#define NROWS 4                                  /* number of rows in state */
#define NCOLS 4                                  /* number of columns in state */
#define ROUNDS 10                               /* number of iterations */
typedef unsigned char byte;                      /* unsigned 8-bit integer */

rijndael(byte plaintext[LENGTH], byte ciphertext[LENGTH], byte key[LENGTH])
{
    int r;                                        /* loop index */
    byte state[NROWS][NCOLS];                   /* current state */
    struct {byte k[NROWS][NCOLS];} rk[ROUNDS + 1]; /* round keys */

    expand_key(key, rk);                          /* construct the round keys */
    copy_plaintext_to_state(state, plaintext);    /* init current state */
    xor_roundkey_into_state(state, rk[0]);        /* XOR key into state */

    for (r = 1; r <= ROUNDS; r++) {
        substitute(state);                       /* apply S-box to each byte */
        rotate_rows(state);                     /* rotate row i by i bytes */
        if (r < ROUNDS) mix_columns(state);      /* mix function */
        xor_roundkey_into_state(state, rk[r]);    /* XOR key into state */
    }
    copy_state_to_ciphertext(ciphertext, state); /* return result */
}

```


Comentarii

- Nu au fost probleme la utilizare
- Experimental – difuzie bună
- Metodă **bazată pe algebră** (câmpuri Galois)
  - **substituții** și **mixare** coloane folosesc operații cu sens în teoria algebrică (nu simple tabele greu de explicat)
- autorii nu au oferit argumente matematice
- nu sunt suspectate **trape** (sau “scurtături” ascunse)

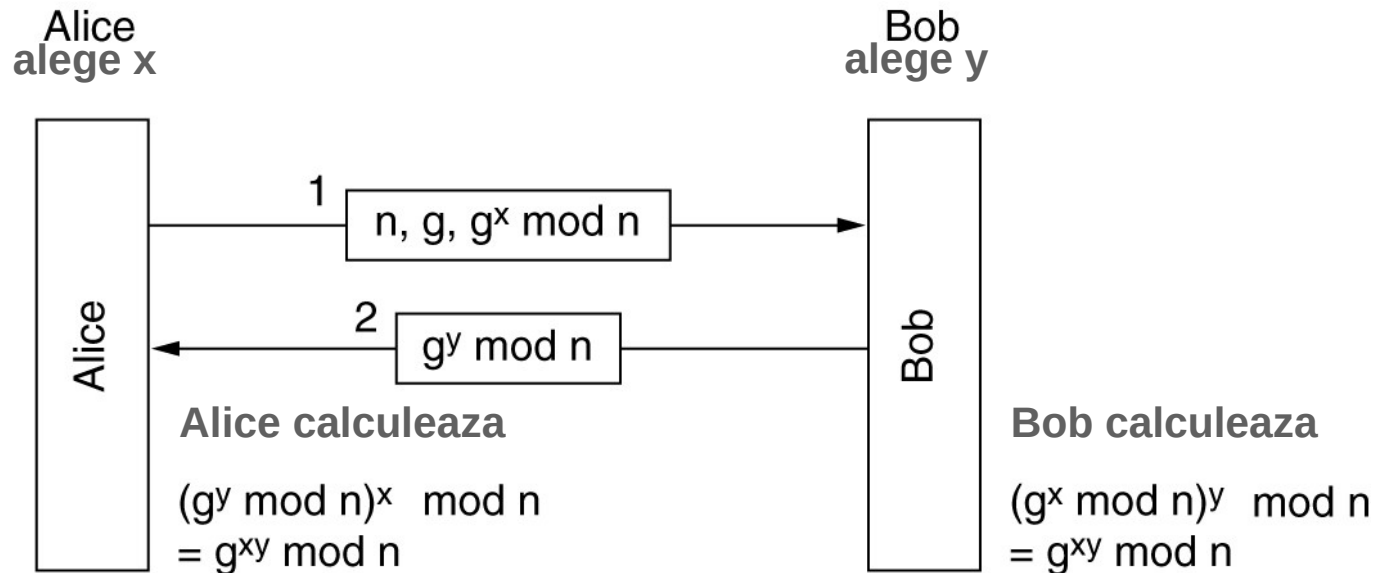
Algoritmi de criptare asimetrica

Cifrarea prin functii greu inversabile

- functii **greu inversabile**
  - cunoscînd x este usor de calculat $f(x)$
  - calculul lui x din $f(x)$ este foarte dificil.
- adaptare:
  - calculul lui x din $f(x)$ trebuie să fie o **problemă intratabilă** doar pentru criptanalist
    - problemă intratabilă - nu există un algoritm de rezolvare în timp polinomial.
  - destinatarul autorizat
    - **are cheia** sau
    - **dispune de o trapă** ce face problema usor de rezolvat.
- Metode
  - algoritmi exponențiali
  - problema rucsacului.

Stabilire cheie partajata: Diffie-Hellman key exchange

n, g – numere mari
 n prim
 $(n-1)/2$ prim

x nu poate fi calculat din $g^x \bmod n$
 $g^{xy} \bmod n$ nu poate fi calculat din $g^x \bmod n$
 și $g^y \bmod n$ când n este mare

$g < n$ (generator) are proprietatea: orice p poate fi scris ca $g^k \bmod n$

adica: pentru fiecare p între 1 și $n-1$ inclusiv, exista o putere k a lui g astfel ca
 $p = g^k \bmod n$.

Algoritmi exponențiali – RSA

În RSA (Rivest, Shamir și Adleman):

Criptarea și decriptarea se fac prin funcții exponențiale

Criptarea se face prin calculul

$$C = (M^e) \bmod n$$

unde **(e, n)** reprezintă **cheia de criptare**.

M este un bloc de mesaj (valoare întreagă între 0 și n-1)

C este criptograma.

Decriptarea se face prin calculul

$$M = (C^d) \bmod n$$

unde **(d, n)** este **cheia de decriptare**

Algoritmi exponențiali – RSA

Condiția: funcțiile de criptare și decriptare trebuie să fie **inverse** una alteia:

$$(M^e \bmod n)^d \bmod n = M$$

Condiția poate fi îndeplinită dacă

- **e** este un întreg relativ prim cu $\Phi(n)$

$\Phi(n)$ este Funcția lui Euler

adică nr de întregi pozitivi $< n$ relativ primi cu n

d este inversul multiplicativ al lui **e** modulo $\Phi(n)$

$$e * d \bmod \Phi(n) = 1$$

- **n** este produsul a două numere prime, $n = p * q$

caz în care $\Phi(n) = (p-1)(q-1)$

Motivatie

Functia lui Euler $\Phi(n)$ = nr de întregi pozitivi $< n$ relativ primi cu n

daca p prim $\Rightarrow \Phi(p) = p-1$.

daca $n = p*q$ cu p, q prime atunci

$$\Phi(n) = \Phi(p) * \Phi(q) = (p-1) (q-1)$$

Teorema (Euler). Pentru orice a si n cu $(a,n) = 1$ avem

$$a^{\Phi(n)} \bmod n = 1$$

Aceasta proprietate este folosita in demonstrarea urmatoarei

Teorema (cifrare). Date fiind e si d care satisfac

$$ed \bmod \Phi(n) = 1$$

si un mesaj $M \in [0, n-1]$, avem

$$(M^e \bmod n)^d \bmod n = M$$

Metoda RSA

1. Se aleg două numere prime p și q ,
(de ex. de 1024 biți).
2. Se calculează $n = p \times q$
și $z = (p - 1) \times (q - 1)$.
3. Se alege d un număr relativ prim cu z
 d poate fi un număr prim care satisface
 $d > (p-1)$ și $d > (q-1)$
4. Se găsește e astfel încât $e \times d = 1 \bmod z$.
5. (e, n) este cheia de criptare.
 (d, n) este cheia de decriptare.

Comentarii

Cheia de criptare (e,n) se face publica

Problema:

- cunoasterea lui (e,n) sa nu permita deducerea lui d

Securitate pastrata deoarece:

- p si q sunt numere prime foarte mari
- p si q sunt pastrate secrete

Cifrarea si descrifrarea sunt comutative si mutual inverse

$$(M^d \bmod n)^e \bmod n = M$$

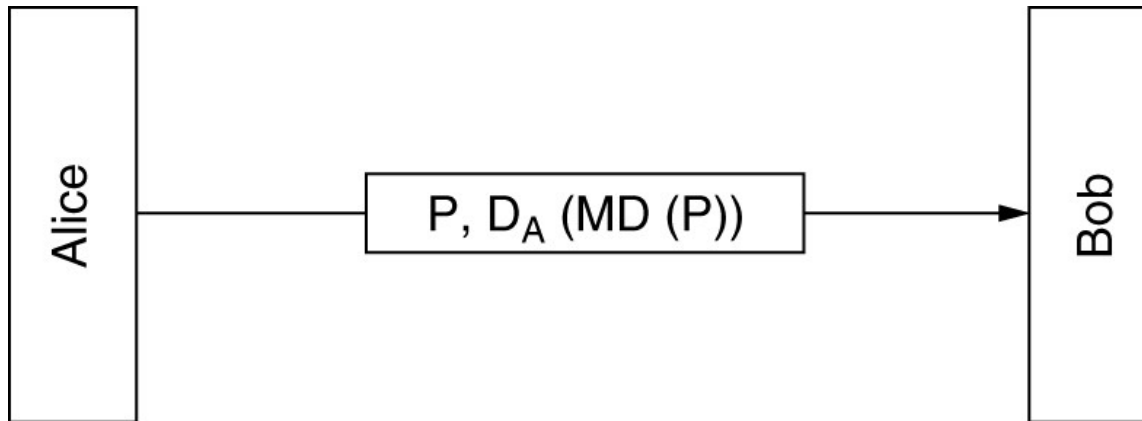
- RSA utilizată ptr confidentialitate si autentificare.

Nu au fost identificate atacuri reusite cu RSA

Rezumatele mesajelor

Rezumatele mesajelor

Este mai usor sa
semnezi digital
rezumatul decat
mesajul intreg !

Folosite in semnaturi digitale datorita **proprietatilor** utile

1. Rezumatul lui P - $MD(P)$ - este usor de calculat
2. Este imposibil sa se afle P din $MD(P)$
3. Rezumatul nu poate truca: nimeni nu poate gasi P' avand un rezumat identic cu P , adica $MD(P') = MD(P)$
4. O schimbare de 1 bit a intrarii schimba multi biti din iesire

Functii hash

- MD5 (Message Digest)
- SHA-1 (Secure Hash Algorithm)

Functii Hash: MD5 - Message Digest 5

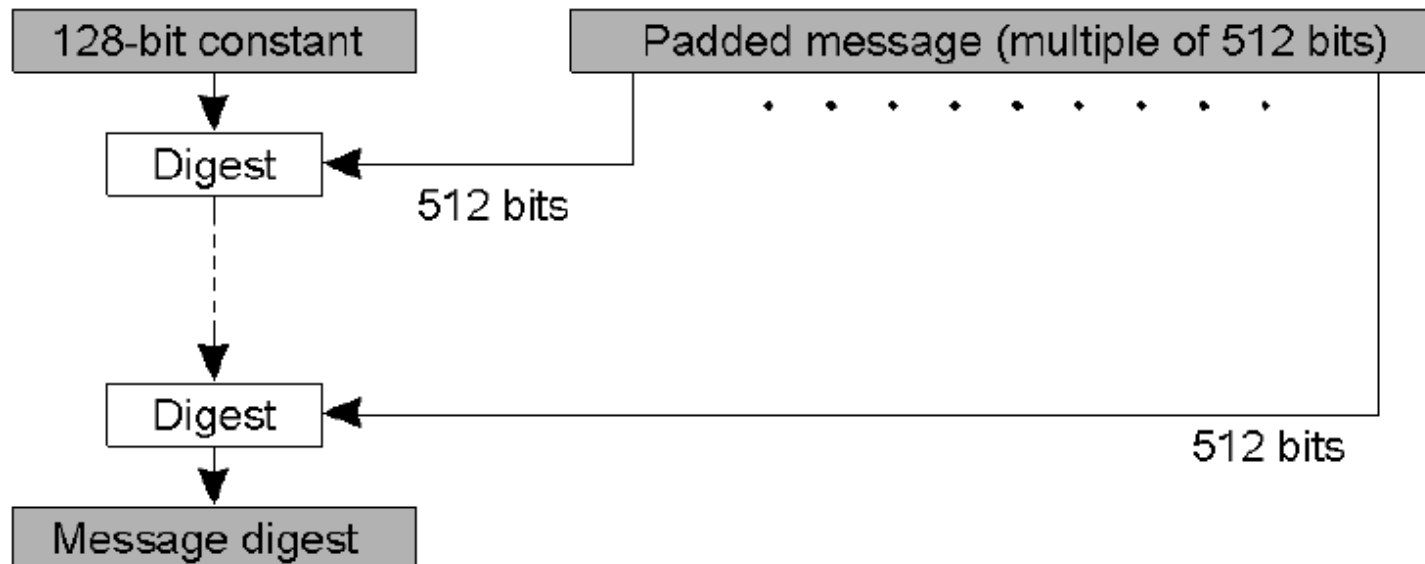
MD5 calculeaza un rezumat de **128 biti** dintr-un mesaj de lungime multipla de 512 biti

Mesajul este completat cu biti pentru a respecta regula

Ultimii **64 biti** precizeaza lungimea originala a mesajului

In fiecare **faza** algoritmul calculeaza un nou rezumat din rezumatul anterior si rezumatul unui bloc de 512 biti.

Primul rezumat este o **constanta** de 128 biti

Functii Hash: MD5 (2)

O **faza** transforma un **bloc** de mesaj de 512 biti. Are 4 **runde**.

Fiecare **runda** foloseste o functie diferita:

$$F(x,y,z) = (x \text{ AND } y) \text{ OR } ((\text{NOT } x) \text{ AND } z)$$

$$G(x,y,z) = (x \text{ AND } z) \text{ OR } (y \text{ AND } (\text{NOT } z))$$

$$H(x,y,z) = x \text{ XOR } y \text{ XOR } z$$

$$I(x,y,z) = y \text{ XOR } (x \text{ OR } (\text{NOT } z))$$

O runda are 16 **iteratii**.

$b_0, \dots, b_{15}$ – **sub-blocuri** 32-biti (total 512 biti)

p, q, r, s – variabile *digest*

$C_1, \dots, C_{16}$ – constante (in total 64)

$\lll$ denota rotatie stanga

Iterations 1-8	Iterations 9-16
$p \leftarrow (p + F(q,r,s) + b_0 + C_1) \lll 7$	$p \leftarrow (p + F(q,r,s) + b_8 + C_9) \lll 7$
$s \leftarrow (s + F(p,q,r) + b_1 + C_2) \lll 12$	$s \leftarrow (s + F(p,q,r) + b_9 + C_{10}) \lll 12$
$r \leftarrow (r + F(s,p,q) + b_2 + C_3) \lll 17$	$r \leftarrow (r + F(s,p,q) + b_{10} + C_{11}) \lll 17$
$q \leftarrow (q + F(r,s,p) + b_3 + C_4) \lll 22$	$q \leftarrow (q + F(r,s,p) + b_{11} + C_{12}) \lll 22$
$p \leftarrow (p + F(q,r,s) + b_4 + C_5) \lll 7$	$p \leftarrow (p + F(q,r,s) + b_{12} + C_{13}) \lll 7$
$s \leftarrow (s + F(p,q,r) + b_5 + C_6) \lll 12$	$s \leftarrow (s + F(p,q,r) + b_{13} + C_{14}) \lll 12$
$r \leftarrow (r + F(s,p,q) + b_6 + C_7) \lll 17$	$r \leftarrow (r + F(s,p,q) + b_{14} + C_{15}) \lll 17$
$q \leftarrow (q + F(r,s,p) + b_7 + C_8) \lll 22$	$q \leftarrow (q + F(r,s,p) + b_{15} + C_{16}) \lll 22$

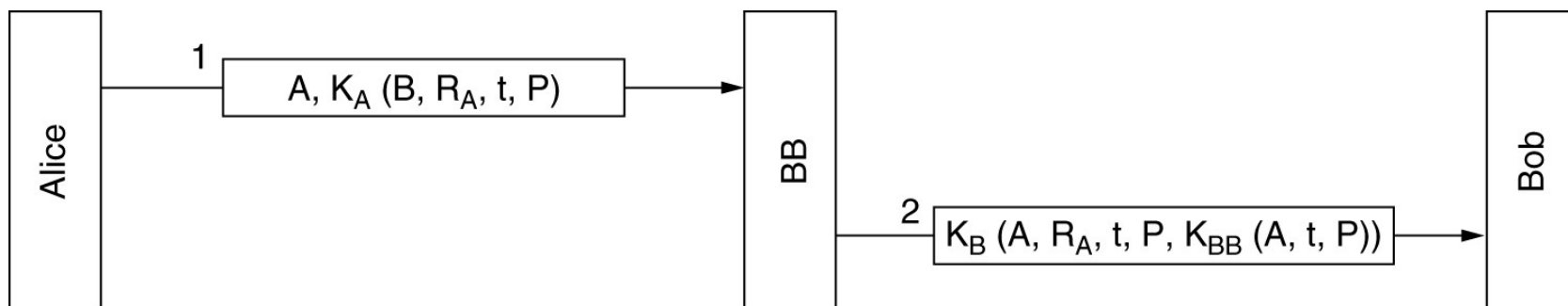
Comentarii

- Rezistentă la coliziuni
  - o funcție H este rezistentă la coliziuni dacă este foarte greu să se găsească a și b , $a \neq b$ astfel încât $H(a) = H(b)$
- În 2004 s-a arătat că MD5 nu este rezistent la coliziuni
- S-au dezvoltat și recomandat alte funcții de hash
  - SHA1, SHA2
- Obs.
  - criptare $\neq$ rezumare!

Semnături digitale

Semnături cu chei simetrice

Semnături digitale cu Big Brother.

- R_A – număr aleator (control replici)
- t – timestamp (mesaj recent)
- K_A – cheie secretă a lui A (cunoscută de BB)
- K_B – cheie secretă a lui B (cunoscută de BB)
- K_{BB} – cheie secretă Big Brother (doar el o cunoaște)

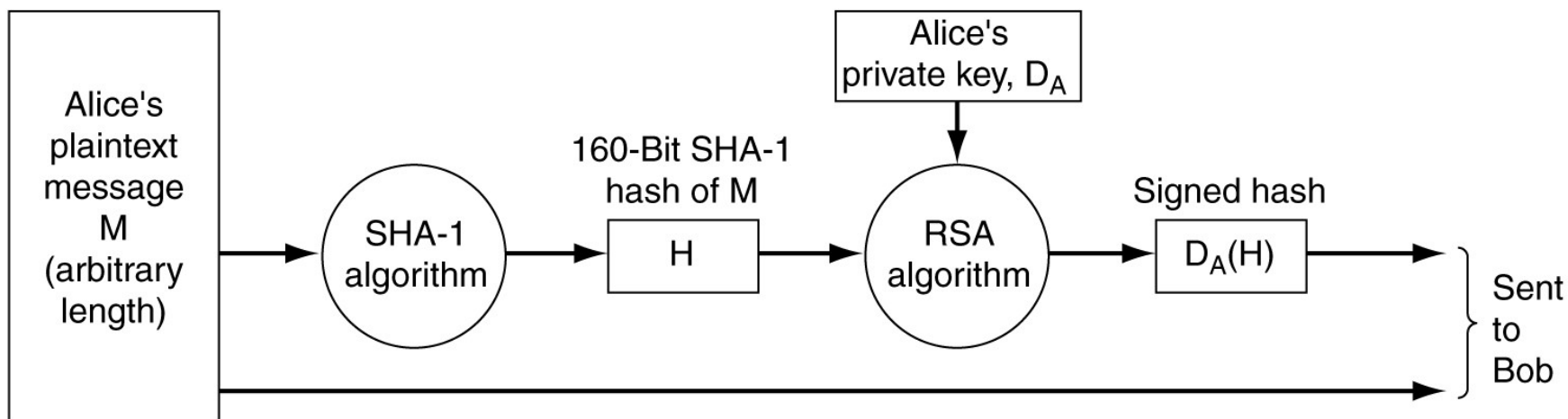
Comentarii

t și R_A folosite ptr. detectie atacuri prin replicare mesaje mai vechi

$K_{BB} (A, t, P)$ folosit pentru non-repudiare

Semnături cu chei publice

Utilizarea SHA-1 și RSA pentru semnarea mesajelor nesecrete.

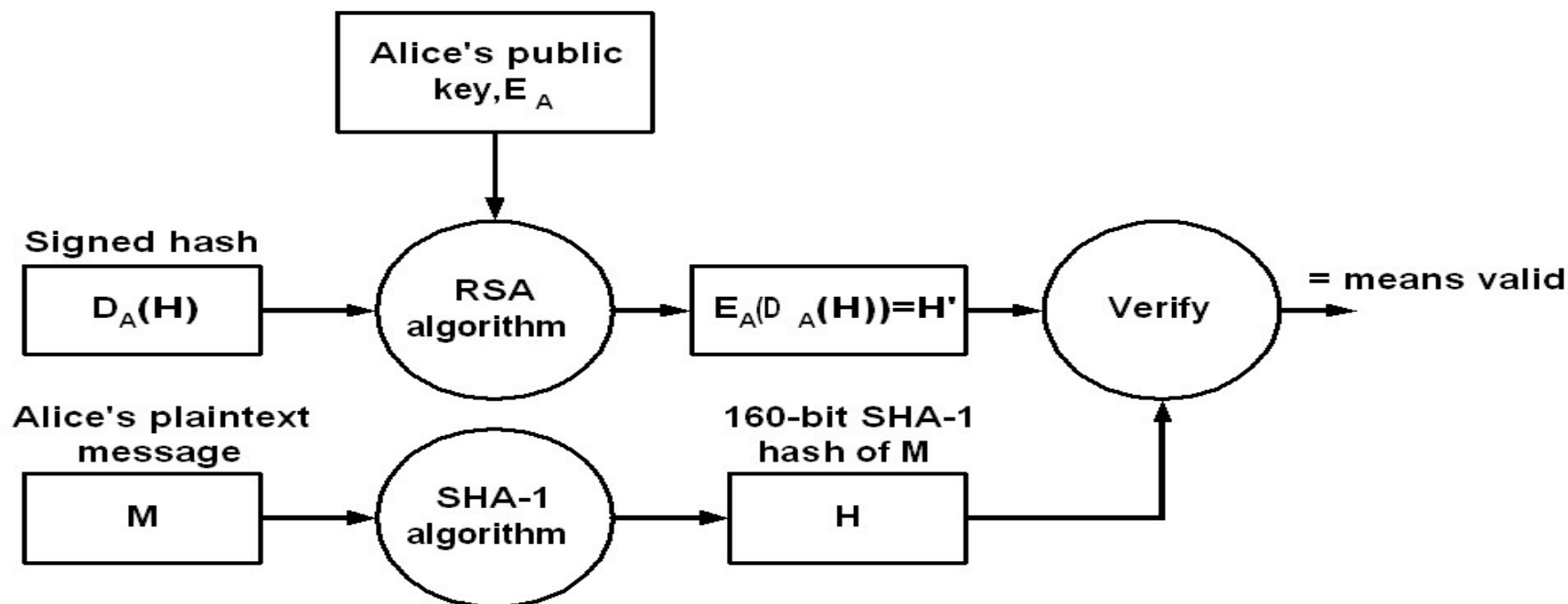

Caracteristici

Rezumatul SHA-1 este semnat cu cheia secretă a transmitatorului D_A

Mesajul M este transmis în clar

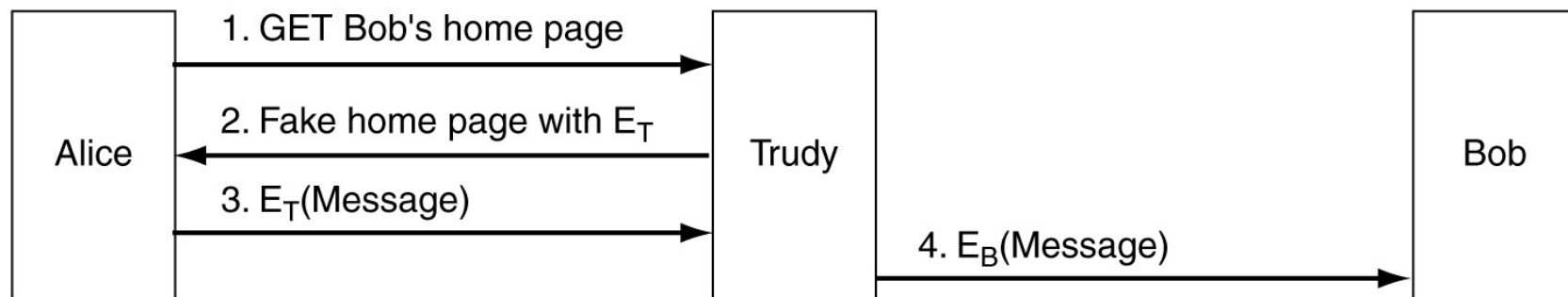
Verificare semnatura digitala

Orice modificare a textului clar M este detectata prin $H \neq H'$

Un intrus nu poate modifica si M si rezumatul criptat $D_A(H)$

Probleme cu difuzarea cheilor publice

Problema: difuzarea cheii publice prin pagina de referinta a proprietarului

Trudy raspunde in locul lui Bob cu cheia sa publica

Trudy poate modifica mesajele trimise de Alice lui Bob

Man-in-the-middle attack

Certificate digitale

Certificate de securitate

- Certificate
  - Asociază identitatea cu cheia publică
- X.509
  - Standard de certificate

Certificate

Rol: leaga cheia publica de un proprietar (**principal**) sau de un atribut.
Un certificat permite autentificarea unei entitati in cazul in care nu a mai fost vreun contact anterior.

I hereby certify that the public key
19836A8B03030CF83737E3837837FC3s87092827262643FFA82710382828282A
belongs to
Robert John Smith
12345 University Avenue
Berkeley, CA 94702
Birthday: July 4, 1958
Email: bob@superdupernet.com

SHA-1 hash of the above certificate signed with the CA's private key

Un certificat nu este secret - este **semnat** de o **autoritate de certificare - CA (Certificate Authority)**
CA cripteaza cu cheia sa privata rezumatul certificatului

Verificarea certificatului de catre Alice

- A aplica cheia publica a CA asupra semnaturii
- A calculeaza rezumatul SHA-1 al certificatului (fara semnatura)
- A compara cele doua rezultate

Campurile de baza dintr-un certificat X.509

Câmp	Semnificatie
Versiune	Ce versiune de X.509 este utilizată
Serial Number	Acest număr împreună numele CA-ului identifică în mod unic certificatul
Algoritm de semnare	Algoritmul folosit la semnarea certificatului (ex. MD5 cu RSA)
Emitent	Numele X.500 al CA-ului
Perioada de validitate	Momentele de început si sfârșit ale perioadei de validitate
Numele subiectului	Entitatea care este certificată
Cheia publică	Cheia publică a subiectului și ID-ul algoritmului folosit (ex. RSA)
ID emitent	Un ID opțional identificând în mod unic emitentul certificatului (nume X.500 sau DNS)
ID subiect	Un ID opțional identificând în mod unic subiectul certificatului
Extensii	ptr identificarea cheii publice a emitentului , a certificatului care contine o anumita cheie publica, scopul utilizarii cheii (criptare, semnare,...) si altele
Semnătura	Semnătura certificatului (semnat cu cheia privată a CA-ului)

PKI - Public Key Infrastructure

- **PKI- Set de componente (hard & soft)** care asigura utilizarea corecta a tehnologiei de chei publice
  - programele,
  - echipamentele,
  - tehnologiile de criptare si
  - serviciile de gestiune a infrastructurii criptografice si a cheilor publice ale utilizatorilor.

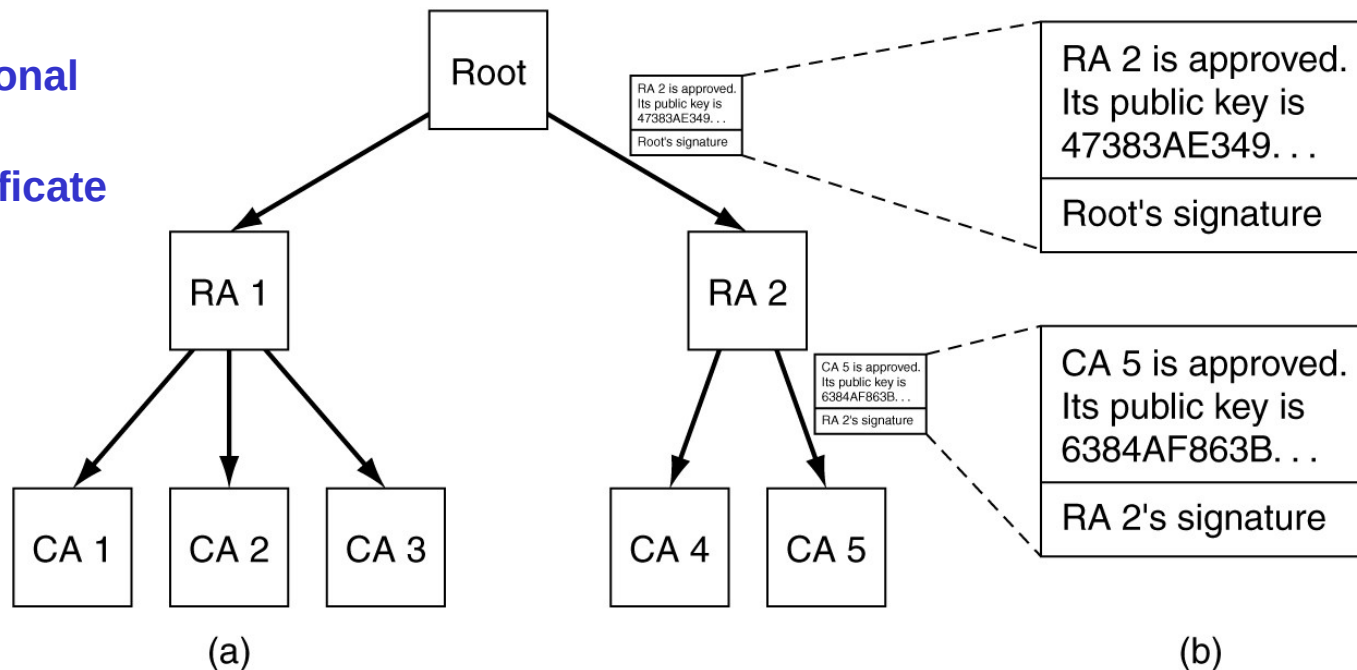

CA - Certificate Authority

- autoritate de încredere care eliberează certificate
  - atestă că cheia publică inclusă aparține persoanei cu numele atasat
- CA poate fi:
  - organizatie sau companie - pentru angajati
  - universitate - pentru studenti
  - CA publice (VeriSign) - pentru clienti

PKI – verificarea cheilor

RA – Regional Authority
CA – Certificate Authority

a) PKI ierarhic.

(b) Un lant de incredere (certification path).

A cunoaste si are incredere in Root

- gaseste certificatul lui B semnat de **CA 5**
- certificatul lui CA 5 semnat de **RA 2**
- certificatul lui RA 2 semnat de **Root**

Simplificare

A primește de la B tot lantul de certificate

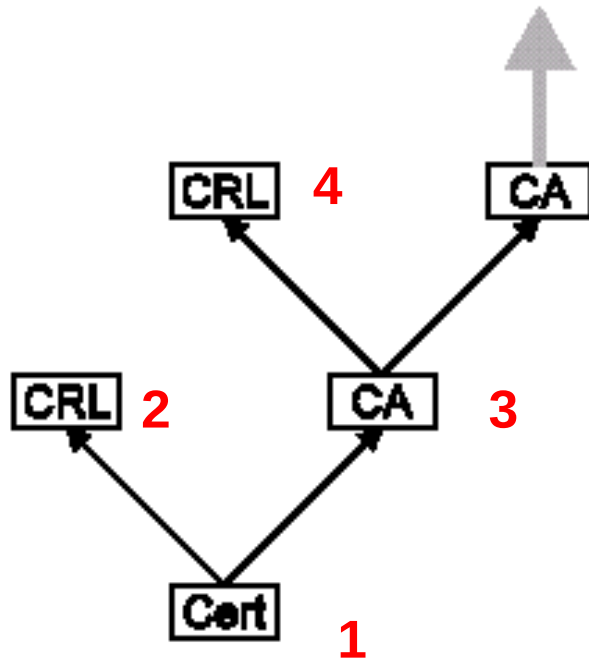
Revocarea Certificatelor

- Un certificat trebuie **revocat** cand:
  - cheia primara este **compromisa**;
  - cheia primara este **pierduta**;
  - o persoana pleaca din companie
  - altele.
- Revocarea trebuie anuntata tuturor utilizatorilor – dificil !
- Alternativa - se folosesc liste de revocare
  - **CRL – Certificate Revocation List**;

Metoda

- se verifica listele de revocare inainte de utilizarea certificatelor
- CRL sunt publicate de CA care a emis certificatele
- **Listele pot fi consultate sau** duplicate (cache)
  - difuzarea listelor de revocare – prin HTTP, LDAP sau alte protocoale

Verificarea revocarii Certificatelor

Verificare certificate

1 - verifica certificat

2 - verifica CRL

repeat

3 - verifica certificatul pentru CA

4 - verifica CRL al CA

until radacina

